

головного критерію якості підготовки фахівців – їх конкурентоспроможності та професійного попиту на них.

Список використаних джерел

1. Нікіфорова Л. Б. Роль та значення емоційної культури в професійній діяльності майбутнього менеджера [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/1626/1/07nlbdmm.pdf>
2. Дідковська Л. Г. Історія вчень менеджменту : [навч. посібник] / Л. Г. Дідковська, П. Л. Гордієнко. – К. : Алерта, 2008. – 477 с.
3. Кот Г. М. Зарубіжний досвід дослідження особистісних якостей ефективного менеджера [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vnau_pp/2009_2/pilipchuk.pdf
4. Бабенко О. А. Професійно важливі якості особистості менеджера. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rabortaplus.ua/articles/id/606>
5. Гагіа Н. В. Модель формування в майбутніх менеджерів умінь конструктивної взаємодії в ситуації конфлікту / Н. В. Гагіа // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2010. – № 50. – С. 181–185.

Свистун-Золотаренко Ліна Олександрівна,

Кандидат економічних наук,

доцент кафедри статистики;

Національна академія статистики, обліку та аудиту

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНИХ СТАТИСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ

Соціально-економічний розвиток країни завжди залежить від ефективного управління розвитком її територій (регіонів). Територіальне управління визначається політичним та адміністративно-територіальним устроєм країни і спрямоване на успішне виконання функцій території, тобто на створення умов для всебічного розвитку територіальних складових національної економіки, ефективного використання природно-ресурсного потенціалу та максимального задоволення потреб місцевого населення.

Як відомо, територіальне управління здійснюється на трьох рівнях: загальнодержавному, місцевому та місцевого самоврядування.

У сучасній теорії управління та економічній практиці поряд із терміном «територіальне управління» також застосовується термін «регіональне управління». Хоча в широкому розумінні вони є синонімами, проте в науковому сенсі мають деякі принципові відмінності, зумовлені, зокрема, сутністю самого поняття «регіон». Так, термін «регіон» найчастіше

застосовується для визначення різних територіальних ланок однієї країни: адміністративно-територіальних одиниць, національних, державних або державно-адміністративних одиниць, економічних районів, спеціальних (вільних) зон, окремих природних зон та інших, але може вживатися також стосовно частини території кількох країн, групи країн чи навіть кількох континентів. Отже, під терміном «регіональне управління» слід розуміти управління будь-якою територією незалежно від існуючих політичних та адміністративно-територіальних кордонів.

Вивченням соціального й економічного розвитку регіонів, а також країни в цілому займається статистика. Для цього створені та функціонують спеціальні органи (сукупність яких називається статистичною службою) та організації, на які покладено завдання комплексного дослідження проблем управління соціально-економічним розвитком регіонів України.

Так, обласні та Київське управління статистики створені Державною службою статистики України і знаходяться в її безпосередньому підпорядкуванні. Головним завданням обласного управління статистики є: реалізація державної політики в галузі статистики; збирання, розроблення, узагальнення та всебічний аналіз статистичної інформації про процеси, що відбуваються в економічному і соціальному житті регіону; забезпечення гнучкості форм і методів збирання даних в умовах змін структури народного господарства, органів управління, розвитку різних форм власності, ринкових відносин. Основна робота обласних управлінь статистики полягає у збиранні інформації від районних і міських відділів статистики, промислових підприємств і в проведенні консультацій з робітниками підприємств та організацій з питань методології складання форм статистичної звітності [1].

Також для вивчення соціально-економічного розвитку регіонів України Президія Національної академії наук України своєю постановою за № 233 від 19 жовтня 1994 р. утворила на базі Львівського відділення Інституту економіки АН України Інститут регіональних досліджень Національної академії наук України, на який покладено завдання комплексного дослідження проблем управління соціально-економічним розвитком регіонів України.

Основна діяльність Інституту регіональних досліджень НАН України за останні 23 роки була спрямована на виконання фундаментальних і прикладних досліджень соціально-економічного розвитку регіонів України та розроблення теоретико-методологічних основ регіональної політики. Багато положень фундаментальних досліджень науковців Інституту покладено в основу Концепції державної регіональної політики України та окремих Законів України, зокрема «Про створення спеціальної економічної зони «Яворів», «Про створення спеціальної економічної зони «Курортполіс Трускавець», «Про транскордонне співробітництво», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про сприяння повноцінній продуктивній зайнятості населення», «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про туризм». В Інституті створено відомі в країні наукові школи з проблем регіоналістики, розвитку трудового потенціалу регіонів, транскордонного співробітництва та еколого-економічного розвитку територіальних суспільних систем. В Інституті проводяться фундаментальні і

прикладні дослідження: проблем формування регіональної політики; систем управління та еколого-економічного регулювання розвитку регіонів; раціонального використання виробничого, трудового, природно-ресурсного та інтелектуального потенціалу регіонів; сталого розвитку гірських і сільських територій; зовнішньоекономічної діяльності та транскордонного співробітництва; розвитку фінансових взаємовідносин у регіоні; розвитку виробничої сфери та інвестиційної діяльності в регіонах; проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів, демографічних і міграційних процесів; просторової організації соціально-економічних систем.

Провідною науково-дослідницькою установою з природничо-географічних, суспільно-географічних та картографічних досліджень в Україні є Інститут географії НАН України. Він займається дослідженнями в таких основних напрямках: теорія та методика досліджень географічних аспектів взаємодії Суспільства із Природою та її наслідків з метою визначення напрямів розвитку регіонів і здійснення еколого-географічного районування території України; дослідження стану і зміни сучасних і давніх ландшафтів та їхніх компонентів; розроблення географічних основ збалансованого економічного, соціального та екологічного розвитку регіонів України; картографічні дослідження особливостей змін ландшафтів, територіальної організації господарства, розміщення населення і наслідків взаємодії Суспільства і Природи [1].

Громадську організацію «Центр регіональних досліджень» було засновано в жовтні 1998 р. в м. Одесі групою вчених та державних службовців, які дійшли висновку про необхідність створення неурядової інституції, яка б мала сприяти регіональному розвитку шляхом організації науково-дослідницької діяльності в цієї сфері та професійного проектного менеджменту. Основні напрямки науково-дослідної діяльності Центру: регіональні дослідження, в тому числі теоретико-методологічні аспекти регіоналістики та регіонознавства; міжрегіональне і транскордонне співробітництво; інтегроване управління приморською зоною; збереження, відновлення і стале використання водно-болотних угідь; збереження біорозмаїття у Причорноморському регіоні та дельті Дунаю.

Науково-виробничий центр з інформаційних проблем територій НАН України веде свій початок від створеного у 1983 році відділу математичного моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики. Основні напрямки науково-виробничої діяльності Центру: створення нових методів аналізу і моніторингу територіальних систем на базі сучасних інформаційних технологій і математичного моделювання; дослідження територіальних особливостей економічних, природних та соціально-політичних процесів на основі інформаційних систем та математичних моделей; розроблення і впровадження багатотематичних територіальних інформаційно-аналітичних систем і технологій, їх використання в управлінні територіями при розробленні оцінок, прогнозів та проектів розвитку територій.

Як вже вказувалось, зазначені вище структури (статистичні служби та організації) вирішують завдання комплексного вивчення питань соціально-економічного розвитку регіонів України. В процесі своєї діяльності для

забезпечення політики управління регіональним розвитком вони розробляють методологічну та методичну базу, яка ґрунтується на використанні статистичної методології. Таким чином, оскільки управління економікою неможливе без застосування статистичних методів, вивченням теоретичних і прикладних питань соціально-економічного розвитку регіонів займається регіональна статистика.

Основними завданнями регіональної статистики є: вивчення процесів суспільного відтворення; комплексне відображення та аналіз соціально-економічних процесів; характеристика динаміки матеріального та культурного рівня життя населення; інформаційне забезпечення органів управління; інформування населення країни про виконання управлінських рішень; вироблення вимог до статистики галузей економіки, виконання яких необхідно для отримання зіставних і вірогідних даних з метою розрахунку та аналізу макроекономічних показників; виявлення основних пропорцій та співвідношень між виробництвом, споживанням, накопиченням, наявністю ресурсів та їх використанням, галузями і секторами економіки; розроблення методичних підходів до моделювання та аналізу міжгалузевих зв'язків, попиту й пропозиції; розроблення методики розрахунку та порівняльного аналізу показників економічного й соціального розвитку регіонів.

Подальший розвиток регіональної статистики повинен відбуватись у таких напрямках: подальший розвиток субрегіональної статистики (тобто традиційної статистики в розрізі адміністративних областей і регіонів України); створення сучасної статистики міст, населених пунктів та приміських територій; розроблення теоретичних засад та інструментарію муніципальної статистики й статистики для місцевих громад; розроблення методології транскордонної статистики і статистики міжрегіонального співробітництва; розроблення та вдосконалення статистичних методів оцінювання стану і перспектив розвитку окремих територій (вільних економічних зон); розроблення та вдосконалення методів статистичних порівнянь окремих територій і регіонів (у тому числі міжнародних порівнянь) [2].

Список використаних джерел

1. <http://ird.gov.ua/ird01/p1012>
2. Аксьонова І. В. Регіональна статистика. Конспект лекцій / І. В. Аксьонова. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 128 с.